Ч 218 Четвер 28 вересня (11 жовтня) 1900 Рік X

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Рух виборчий. — Ситуация в Хіні. — Розпорядженє царя. — Що буде робити ґр. Вальдерзе?

Социяльно-політична польско-руска партия увихнула ся найборше і поставила вже своїх кандидатів а то: На виборчі округи з V. курий: Львів: Йосиф Гудец, деректор міскої каси хорих у Львові; Краків: Ігнатий Дашиньский, редактор в Кракові; Вадовиці-Бяла: Ян Серковский, урядник міскої каси хорих в Кракові; Новий Санч: Леон Місьолек, друкар в Кракові; Тарнів: Франц. Сулчевский, урядник міскої каси хорих в Кракові; Ярослав: Йосиф Шфлер, урядник повітової каси хорих в Перемишли; Перемишль: др. Микола Ґанкевич (Русин) редактор у Львові. — На виборчі округи з IV. курий: Ярослав: Петро Новаковский (Русин); Перемишль: др. Роман Яросевич (Русин). — На виборчі округи з III. курий: Львів: Казимир Мокловский, архітект у Львові; Новий Санч-Бяла-Величка: др. Алойзий Леман, лікар в Новим Санчи; Перемишль-Городок: др. Герман Ліберман, оборонець в справах карних в Перемишли, Коломия-Бучач-Снятин: др. Сальо Шорр, кандидат адвокатский в Коломиї.

Ситуация в Хіні трохи поліпшає ся, хоч все-таки нема певности, чи на полудни не вибухнуть які нові розрухи; хиба що анґлійскі часописи і їх справоздавці представляють умисно річ фальшиво. Після наспівших нині вістий справа хіньска стоїть так, що ніби трохи поправила ся. Після аґенциї Гаваса панує в кругах дипльоматичних погляд, що ситуация в Хіні не єсть зовсім так лихою як єї представляють вісти походячі з анґлійского жерела. На основі ноти французкого міністра Делькасого прийшло вже до порозуміня між державами. Потверджує ся також вість о приїзді Лі-Гун Чанґа до Пекіну і о деґрадациї князя Туана. — Бюро Райтера знову доносить, що Росияни забрали свої войска з цісарских городів, котрі обсадили зараз німецкі войска. Німці зробили з палати цісаревої головну кватиру для ґрафа Вальдерзе. Літну палату цісарску взяло в посїданє 6.000 Анґлийців.

Для хіньскої справи взагалі а специяльно для теперішної ситуациї в Хіні і для характеристики межинародних відносин взагалі єсть важною слідуюча телеґрама, яку ґенерал ґубернатор приамурского краю ґен. Ґродеков вислав до войскового ґубернатора забайкальского краю, ґен. Мациєвского. В тій телеґрамі сказано: На основі донесеня міністра війни, цар в цїли прискореня заведеня дружних відносин з Хіною зволив постановити, щоби до посїлостий російских не прилучувано зовсім ніякої части Хіньского краю, а лиш щоби видано конечні розпорядженя для удержаня порядку і спокою.

Щож тепер буде робити ґр. Вальдерзе? Недавно тому розійшла ся була чутка, що Німці хотять конче іти в погоню за цісарем і цісаревою хіньскою, хоч би їм прийшло ся іти аж до Сінґанфу. Чи був дійстно такий плян або чи він ще єсть то годі знати; але все таки то характеристичним для сеї чутки єсть, що німецкі ґазети обговорюють можливість чи неможливість сего пляну зі становища войскового. Сінґанфу лежить у воздушній лінїї на 1000 кільометрів від Пекіну, а ще на 100 кільометрів на захід від коліна, яке в сих сторонах робить ріка Гванґго. З Таку знов до Пекіну єсть 140 кільометрів. Отже, щоби дібрати ся аж до Пекіну треба було 90.000 войска. Кількож треба би щоби загнати ся аж так далеко як Сінґанфу? А навіть і тогди: хтож заручить, що цісарский двір не поїхав би ще дальше в глубину. Щоби запанувати яко тако в провінциї Печілї мусїла Німеччина поставити 22.000 мужа, Росия 15.000, Анґлія 7.000, Франция 17.000, Італія 2.100, Японія 16.000, Америка 10.000, Австрия 300 мужа; разом 90.000. Але Росияни і Американці уступили ся вже, отже лишило ся всего 65.000 до розпорядимости ґр. Вальдерзе. А що стало би ся як би вибухли нові розрухи? — питають німецкі ґазети і радять ґр. Вальдерзе не пускати ся в похід в глубину краю.

Новинки.

Львів дня 10 го жовтня 1900.

— **Преосьв. еп. Чехович** був дня 6 с. м. в Городку в переїзді з Перемишля до Речичан в повіті городецкім, де посьвятив новозбудовану церков.

ВІЧНИЙ ЖИД.

(З ческого — Сьвятополка Чеха).

Пук, пук! — Який там чорт знову? — Ані на хвильку не має чоловік спокою! Пук, пук, пук! Ну, пукай собі кілько хочеш!

Двері заскрипіли. Не були замкнені на засувку. Проклятий забудько з мене!

— Добрий день! Може купите собі цигарницю, правдивий бурштин, таке файн аж любо — а може штітке від голови з самої сталі — дуже добре від волося, аби не випадало — а може таке ґукер від тіятри — красна паличке, найновійше моди таке файн, легоньке, а таке тоненькі як Сара Бернгард?

— Не треба, не треба! — крикнув я нетерпеливо навіть не обернувшись від стола, при котрім писав.

— А може преці щось? Правдиве перфума від Парижа — а може венґерске масте на вуси — дуже красні дамске підвязки від панчошки, правдиве шовк — флянелове кафтаник дуже тепле на живіт — альбум на поезі — ?

— Не треба нічого, не треба! — крикнув я вже в злости.

— У мене ще є торбинке від гроші, росийский юхт, таки аж пахне — дорогі шпінки від сорочке, барометер, — мир сему домови в рамкех, пікантні фотографії — обручки від нагнітки —

— Нічо не треба — до сто чортів, нічого! — кримнув я з цілої сили, бо мене вже злість взяла і схопив ся як лев, та готов вже був показати влізливому похатникови, де муляр лишив діру в стіні.

Але я спустив знову піднесену руку в долину і станув здивований. Передомною стояв старий як сьвіт еврей, що виглядав якось дуже незвичайно. З єго голови, схиленої низько аж до грудий звисало нерозчухране біле як молоко волосє і сягало майже аж до пояса, котрим був підперізаний замащений, подертий кафтан; кострубата борода закривала цілі груди, від уший звисали два довгі пейси скручені як шруби і теліпали ся за кождим рухом неспокійної голови, котрої жовтаве лице вкрите було безчисленними зморщками.

Але чорні очи під кудлатими бровами, що звисали як би два великі пласточки снігу, сьвітили ся молодечим жаром а зівялі губи показали при хитрім усьміху два ряди здорових зубів, таких білих і сьвітячих як би то були два шнурки фальшивих перел, що їх покорчені пальці вийняли як би на приману з отвертої скринки, котру мав завішену на собі а в котрій було повно всілякого сьвітячого дрантя.

— А може пан позволять ті пацьорки? — торочив еврей своє дальше. — Або може сего перского порошке? Ну, може щось иншого? Можете панонько на все подивити ся. Купити, не купити а поторгувати можна. Все, як видите, таке страх красне, страх добре, страх дешеве, страх —

— От скажи мені ліпше, кілько тобі вже літ, ти Метусалеме?

— Який з пана добрий чоловік. Кільки мені літ? Ов, богато, богато! Порахуймо! Тисячу — вісім сот — сімдесять пять — а може сімдесять шість — ні, — сімдесять і пять — бачите панонько у мене вже память слабе — вже не тримає ся голове.

— Що? Тисячу вісім сот літ? — відозвав ся я і засьміяв ся. — Таже так старим міг би бути хиба вічний жид!

— Чудо боже! Пан вгадали! Таки так, вічний жид кланяє ся панови і радить по щирости купити в отсих щіточке від зубів —

— Ха, ха, ха, вічний жид! Ти — вічний жид! А тобі би не встидно було волочити ся ще в нашім просьвіченім столітю?

— На що встид? За що встид? А хиба не волочать ся по сьвіті маґнетизери, чародії, що викликують духів, до крови, що лічать від сухоти і від лисе голова, отже чому не мав би ходити по сьвіті вічний жид?

— Вічний жид, з крамом що єго носить перед собою і з поквітованем за заплачені податки — ха ха —

— Чого тут сьміяти ся? Або гадаєте, що мені можна показувати ся лиш в лахманах, котрими вітер гонить і в запорошених сандалах, з припасаною ґузковатою палицею та зі знаком проклятя на чолі? Словом, убраний як той якийсь комедиянт, якого були ласкаві зробити з мене пошиблені писателі? Може бути — я собі того вже добре не пригадую — може бути, що я ходив так колись в дуже давних часах, може в роках по збуреню Єрусалима. Але від тої пори я вже не знаю кілько разів зміняв мою поверховність, заєдно як до часу і

— Філія австро-угорского банку в Коломиї розпічне там ще сего місяця свою діяльність. На вчерашнім засіданю дирекції австро-угорского банку іменовано цензорів для сеї філії.

— Отворенє перестанку Ходачків малий. З днем 15 жовтня сего року буде отворений перестанок Ходачків малий поміж стациями Борки великі і Колодіївка, в кільометрі 10·2 зелізниці льокальної Борки великі-Грималів, для руху особового і пакункового. Час від'їзду поїздів задержуючих ся на тім перестанку єсть слідуючий: Від'їзд з перестанку Ходачків малий в напрямі до Колодіївки: Поїзд ч. 5051 о год. 5 мін. 32 в ночи; поїзд ч. 5053 о год. 5 мін. 46 рано. Від'їзд з перестанку Ходачків малий в напрямі до Борок великих: Поїзд ч. 5052 о год. 10 мін. 40 рано; поїзд ч. 5054 о год. 9 мін. 01 в ночи. Білєти продає ся в поїзді. Пакунки принимає ся за оплатою в стациї призначеня.

— Загальні збори членів тов. сьв. Ап. Павла у Львові відбудуть ся дня 19-го жовтня в слідуючім порядком дневним: 1) Отворенє зборів дотеперішним головою товариства о. А. Туркевичем. — 2) Вибір президиї на час зборів. — 3) Справозданє Виділу — секретаря о. Д. Дорожиньского і скарбника о. М. Яцковского. — 4) Вибір нового голови. — 5) Вибір нового виділу. — 6) Внесеня членів.

— Бугай, що лазить по сходах. В Берлині на центральній торговици вихопив ся бугай з рук челядникам різницким і побіг простісенько до будинку призначеного для урядників та виліз там по сходах аж на другий поверх і станув там перед дверми реґістратора. Як-раз в тій хвили надійшов син вахмайстра від поліциї, а бугай кинув ся на него і був би его певно пробив рогами, як би не притомність хлопця, котрий перескочив через поруче і спустив ся відтак по шнурі на долину. Тимчасом бугай поклав ся на горі коло сходів і не думав рушити ся, аж остаточно иншою дорогою випущено пси на него з заду і тогди зліз він поволи уважно сходами на долину, де его зараз взяли різники.

— Пропала без сліду кельнерка з ресторациї при ул. Льва Сапіги ч. 17, худощава, шатинка, літ 18 іменем Рахиля (Рухля) Рапп. Вийшла ще 4 с. м. з дому і від той пори слід за нею пропав. Родителі еї побоюють ся, що она стала ся жертвою торговельників живим товаром, або що відобрала собі житє.

— Ще про катастрофу в Перемишли. Катастрофа вибухла, як то п. Никола Ганкевич простує в „Ділі“ підчас его бесіди а др. Яросевич не говорив нічого і не виголошував кандидатскої бесіди. Що до ранених, то лиш двох єсть тяжше побитих; покровавлених і лекше побитих було кільканайцять. Др. Яросевич не вискакував вікном і не виїхав зараз але уділяв всім покаліченим першої помочи разом з другими лікарями і виїхав аж около 6 год. вечером. Комісия будівнича розпізнала, що причиною катастрофи стало ся то, що гриб зовсім сточив дерево

— Убийників Зіґельвакса, жида в Коломиї все ще не викрито, а трох селян підозріних о той злочин випущено на волю. Кажуть що то було убийство з мести, бо Зіґельвакс знищив лихвою кількадесять родин селяньских в Залучу і сусідних селах.

— Нещастє часто ходить в парі. На улици Стрийскій їхав вчера до міста гончар Стефан Марцишин і віз повен віз горшків. Нараз пукло колесо, віз перевернув ся а Марцишин упав під віз, котрий зломив єму ногу. Не досить того, що горшки побили ся, але бідного Марцишиного треба ще було відставити до шпиталю, де буде мусів полежати кілька неділь аж нога загоїть ся. От і заробок бідного гончара!

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Ради господарскі.

— Квашена і прасована паша. (I.) Крім робленя сіна, значить ся, сушеня паші на сонци, суть ще два способи пританя паші на довший час: 1) Квашена паша робить ся найчастійше із зеленої кукурудзи, бурачиня, червоної конюшини і трави, особливо тогди, коли слота не дає зробити з неї сіна і отави. Квашену пашу робить ся так: Копає ся яму на півтора або на метер і три чверти широку, на метер і чверть або на півтора метра глубоку і так довгу, як потреба, значить ся, кілько хто хоче заквасити паші. Стіни тої ями мають бути рівні і прості, а угли треба заокруглити, щоби добре було натолочувати пашу і щоби в углах не лишало ся порожне місце. Отже в ту яму звозить ся пашу і скидає ся: листє з капусти, бурачинє, вику, інкарнатку, кукурудзу (кіньский зуб), траву і т. п. Кукурудзу треба ще покраяти на січкарни на кілька частий і все то сипати у яму тонкими верствами і добре притолочувати, особливо же треба на то уважати, щоби попри стінах ями не було порожних місць. Так наповняє ся яму ще на метер понад еї береги, а при тім уважає ся, щоби класти пашу більше менше рівно з берегами ями, так, щоби она коли буде осідати, сунула ся в яму. Коли вже всю пашу зложить ся, треба ще краї понад ямою зрівнати різаком, вкрити зверха трохи соломою а відтак присипати землею і добре притолочувати. Землю треба всипати на пів метра грубо, а коли она по якімсь часі осяде і попукає, треба розколини знов зарівнати і землю притолочити. Паша зачне тогди киснути і до 6 або 8 неділь зробить ся приятно квасна а до чверть року таки зовсім добре укисне і дасть ся так навіть 2 роки держати. При набираню треба землю з краю відгорнути, здоймити верхну часть паші, а відтак відрізувати квашену пашу тонкими верствами впоперек на денні порциї. Так уквашена паша дуже добра особливо під конець зими і худобина їсть еї охотно.

— Чому ліпше скопати землю в городі вже в осени? Насамперед скопавши землю в осени, не треба еї вже копати з весни, досить лиш заскородити граблями. З весни треба нераз довго чекати, заким можна копати, а тимчасом надходить инша пильна робота. Земля скопана в осени, через то, що довший час виставлена на воздух, стаєсь урожайнійша. Через скопанє землі в осени нищить ся богато хробів, котрі сховали ся в землї, а при копаню знов їх викинуло ся на верх. Добре єсть в осени на скопану землю пускати дріб, котрий вишукує хроби і нищить їх. Наконець велика часть городових ростин любить відлежалу землю. Але може бути і так, що ліпше копати аж на весну, н. пр. тогди, коли земля ще перед зимою має богато вогкости в собі, бо тогди скопана в осени, через зиму набрала би в себе ще більше вогкости

— Для дробу треба тепер постарати ся о теплий курник на зиму; коли нема окре-

---

ноші. Які часи, така одіж! Часи зміняють ся а ми з ними! Ще не так то дуже давно, як я носив жовту латку на плащи — а тепер стою перед вами в польскім кафтані. А завтра побачите мене може в сальоновім сурдуті, може ще й з блискучим ордером на грудех. Я як той Прометей. Тут показую ся з клуночком на плечех — там у войсковім уніформі — нема може такого одіня на сьвіті, в котре би я не міг убрати ся — —

— А дійстно знаменито! Але, ти блукаючий путнику, здойми з себе свій крам і відпічни собі по твоїй тисячлітній вандрівці! Ти певно ретельно утомив ся. Та розкажи мені, що тобі здавало ся в кратері огнистої гори і в иншім положеню, в яке тебе завело горяче але вічно заспокоєне бажанє холодних обіймів смерти?

— Ви, пане, чей не вірите в ті дурні байки? Мені навіть і не снило ся шукати заглади. Я жию радо на сьвіті і хотів би ще довго на нім жити. Противно, ось що правда: Я уникав старанно всякої заглади, я втікав зі страхом від смерти, котра мені безчисленно разів грозила в ріжних сторонах і в тисячних страшних видах. Римскі мечі цілили в мою грудь — криві дамасценьскі шаблюки Османів блискали понад моїми головами — оружиє всіх часів і всіх народів пробовало свого вістря на моїх твердих плечах — поломінь кострів обнимала мене аж повисше пояса — тисячі разів доходили до моїх перепуджених уший дикі оклики геп-геп а палки розпущеної за мною товпи гонили за мною, як за дикою звіриною по всіх заулках середновічних міст. — Але Єгова був ласкав на мене і хоронив свого вибранця. Я вийшов без шкоди і здоров із всіх нещасть, уйшов щасливо того моря сльоз і крови, перебув все люте гонене — я по правді вічний, незнищимий, як отсї ґумові шлейки, котрі можу вам поручити з чистою совістию і як найщирійше — —

— Ти, як на твої літа дійстно такий кріпкий, що аж треба дивувати ся!

Єгова по таких многократних муках дав мені дожити щасливої старости, ба, навіть можу сказати, що надїлив мене другою молодостию. Уживаю весело дарів щастя, якими оно мене тепер щедро обсипує за свою давнійшу скупість. Не дивіть ся так недовірчиво на мій бідолашний крам — деинде моя рука розгортає золото. Я держу в моїх руках ті поводи, при помочи котрих можна панувати на сім сьвіті: два з тих поводів то золото і бистрий ум. Я всемогучий король в царстві гроший; на моїх золотих нитках висять многі народи і могучі сего сьвіта як ті ляльки, котрыми показую штуки на сцені подій і кажу їм грати ролї після моєї вподоби; тисячі зручних пер сгарають ся для мене о публичне мнїнє; мій смак зачинає показувати свою силу в царстві штуки, мій дух добирає ся побідоносно і до поля науки —

— А тиж не боїш ся тої хмарки, що в новійших часах показує ся то тут то там на твоїм овиді?

— Пі! — Тоті хмарки розійдуть ся борзо. Они втікають від сьвітла мого золота. Острі пера мого безчисленного духового войска кидають об землю моїми ворогами і видають їх на посьміховиско. А коли дійде до найгіршого, то стає половина сьвіта до моєї охорони і тисячі житя падуть жертвою на кровавих побоєвищах за мене. Впрочім сонце просьвіти і людяности своїм побідоносним сьвітлом розганяє ті послїдні останки середновічної темноти!

— Национальні і віроісповідні пересуди, що правда, не устоять ся. Від тих ворогів ти оборониш ся. Але, друже, ти маєш ворога, котрий небезпечнійший, гірший як всї инші, а перед тим я тебе щиро остерігаю

— Ай, ай, небезпечного ворога? Я дійстно цікавий і хотів би его пізнати!

— От бачиш, я виджу тут межи твоїми товаришами маленьке зеркальце — —

— О то дороге зеркальце! І сама королева не повстидала би ся его. То моя найцїннійша штука. Але коли ви пане, такі вже ласкаві на мене, то я вам відступлю той мій скарб за риньского, щоби ви мали красну памятку від мене. Таки без жартів, за одного риньского!

— Ого, за риньского! Як би я хотів собі купити того дрантя, то дав би за него ще найбільше сорок крайцарів, та й то було би ще по королівски заплачене.

— Сорок крайцарів! Чи хто чув таке? Сорок крайцарів за таку дорогоцінну річ! Рамці самі варті яких вісімдесять. Але для вас пане нехай вже страчу — дам вам то зеркальце за девятьдесять —

— Даймо тому спокій! Я хотів лиш помочи тобі твоїм лахмотем, щоби ти пізнав голову твого ворога. Ось він!

Сказавши то, наставив я єму зеркальце до его лиця. З комічним здивованем подивив ся старий еврей в зеркальце і залюблений в своє лице відозвав ся усьміхаючись: Добрий жарт! Таких ворогів дай мені Господи богато, дуже богато!

— Я не жартую. Ти сам робиш собі найбільшу шкоду. Від сонця правдивої людяности щезають і розпливають ся всї темні похибки, які колись межи тобою а нами витворила ріжниця віри і походженя. Просьвічені народи нашого столїтя знищили і нищать вже той спорохнавілий мур. Але й ти перестань з тою самолюбивостию, яка властива твому племени, відлучати ся від других, перестань памятати

мого, то зробити окреме місце в кіньскій стайни або коло коров. Землю в курнику треба висипати дрібно потовченим тинком з старих мурів, щоби кури мали вапно, потрібну їм на шкаралупку до яєць. Від тепер треба вже курам давати з рана теплої закинки, а будуть борше і ліпше нести ся, а на вечер давати їм зерна: 3) части кукурудзи, 3 части ячменю а 1 часть вівса. Доки ще сніг не вкрив землю, то дріб знайде собі на дворі зелений корм; пізнійше треба їм давати покраяних на грубі кусні бураків. Тепер треба також позбути ся старого дробу і різати старі курки або для домашного ужитку або підгодувати на продаж. Гуски та качки і индики годує ся тепер на заріз.

— Ростини вазонкові, плекані в комнатах вимагають тепер знов більшої уваги. В комнатах зачне ся вже незадовго тепло а сухий воздух сприяє дуже розвовви деяких шкідливих малесеньких зьвіряток, котрих ледви ще можна доглянути голим оком. До тих шкідливих зьвіряток належать головно червоний паучок і т. зв. тріпс. Оба ті шкідники люблять держати ся найбільше з під споду листя. Червоний паучок снує собі там дуже тонесеньку паутину, сидать під нею і висисає листе а тріпс бігає собі свобідно попід листе і також его висисає. Листки дістають від того малесенькі білі плямочки, котрі сплива́ють ся від так в щораз більші і наконець листочок вяне і усихає. Третий шкідник ростин плеканих в комнаті єсть рід червака званий окоростником, котрий присідає цілу ростину, пеньок і листє, та тягне з неї соки; ціла ростина виглядає тогди так, як би на ній повирастало повнісенько якихсь бородавочок. Лиш коли потиснути на таку бородавочку, она відскакує зовсім гладко і видко лиш яснійшу плямку від неї. Від тих шкідників помагає найбільше вода і длятого треба ростини не лиш часто скроплювати, але й змивати листє. Ростини з окоростником треба ще змивати і водою з милом, а відтак ще раз чисто сполокати, або змивати варом з тютюну. Коли би ще окоростник дуже густо кинув ся на пеньку, то треба его уважно зішкрептувати патичком, не нарушаючи кори. Крім тих шкідників робить ще й порох, який осідає на ростинах, не малої шкоди; і его треба часто змивати. Велику увагу треба звертати на підливанє. Декотрі ростини, особливо ті, котрим листє опадає, приходять тепер в спочивок; їх не можна дуже підливати. Наконець треба й на то зважати, щоби коли настануть морози, ростини в комнаті не стояли на продуві, бо в противнім случаю померзнуть. Перед уставленем ростин на зиму в комнаті треба ще оглянути їх корінє, чи оно де не зіпсоване, і коли би таке знайшло ся, відтяти, а ростину на ново засадити.

у всім лиш о собі самім і мати перед очима лиш користь твого племени, котру висуваєш навіть там наперед, де кажеш, що ти бореш ся лиш за просьвіту, за свободу і загальне добро.

Забуваючи на далеку вітчину, пристань з цілим серцем до того краю, котрий приняв тебе за свого сина, пригорни ся з щирою любовю до народу, котрий гостить тебе щиро в своїм нідрі. Перестань уважати его за якийсь чужий, котрий лиш доти має для тебе вартість, доки ти можеш тягнути з него користи. Обтряси і ти з себе всі погані останки минувшости. Ти терпів довго нещастє, безсильність і пониженє, а тепер рвеш ся захланно до чаши радости, до сили і величи — знай міру брате, щобись не почув жала зависти і гніву! Коли ти сотками літ мусів терпіти рабство і ганьбу, не виливай тепер з повної посудини призбираної мести на голови народів, що борють ся за свою свободу. Не обкидай наругою їх найблагороднійші змагання! Століття темноти заганяли тебе в тайні кутики, де ти служив злому духови скупарства — відорви бодай кусень твого серця від того пустого металю і перестань танцювати без упину довкола золотого телця, що може тебе легко завести в нещастє і погубу. Так, друже, коли будеш числити своїх ворогів, то возьми до рук і се зеркальце — оно покаже тобі ясно —

— Ах правда, оно дійстно ясне—таке як кришталь — перебив тут похатник мені мою бесіду обтираючи зеркальце старанно рукавом свого кафтана. — Ну, нехай вже буде сімдесять крайцарів за такого зеркальце! Я сам себе обкрадаю. Ще й то богато? Ну, нехай вже буде на ваше — дам его за пятьдесять крайцарів, а до того додам вам ще отсю дорогу шпильку. То моє послідне слово, Бог мені сьвідком, що то моє послідне слово! — — —

Всячина господарска.

— Томати або помідори можна консервувати слідуючим способом: На пів кільо помідорів бере ся пів кільо цукру. На цукор наливає ся чверть літри води і заварює ся. Відтак треба помідори добре пообтирати і вкинути до цукру і заварити на мягко. Опісля виймає ся помідори осторожно широкою ложкою, такою, як уживають до шумовання. До соку додає ся 3 ложки доброго араку, заварює ся на густо і наливає ся на помідори. Коли вистигнуть, складає ся їх до добре вимитих і висїркованих слоїв і завязує ся перґаміновим папером, котрий насамперед треба змочити, а коли вода з него збіжить, покласти на слій і тогди вязати, щоби добре пристав.

— Тернівки добре єсть додавати до вина з яблок і рахує ся на 100 лїгрів соку з яблок, 12 лїгрів тернівок (розуміє ся доспілих і таких котрих ще мороз не зварив). Тернівки ставить ся на яких два, три дни, щоби улежали ся а відтак розтирає ся їх разом з кістками а ту масу додає ся до бочки з соком з яблок. Вино буде від того: 1) красно червоне; 2) буде добре держати ся; 3) буде огнисте і ароматичне.

— Щоби зміряти дерево, як оно високе треба так зробити: Взяти жердку так високу, як той хто міряє, заткнути жердку в землю рівно (прямовисно) а відтак покласти ся коло жердки горілиць і лїзти взад від неї так далеко, аж сам кінчик жердки буде видко рівно з вершком дерева. Ще ліпший єсть спосіб, якого уживають Індияни. Щоби зміряти висоту дерева ідуть они так далеко від пня, що коли схилять ся і подивлять ся помежи ноги, побачать ще сам вершок дерева. Від того місця, де тогди стоять, мірлють до пня і мають висоту дерева.

Переписка господарска.

Володим. Сав. в Ч.: 1) Про роблене квашеної паші була у нас вже давнїйше кілька разів бесїда; повтаряємо ще раз повисше в „Радах господарских“. — 2) Як консервувати помідори, знайдете повисше у „Всячині господарскій“. Тут додамо ще що найліпше робити рід повил з помідорів, котрі добре держать ся і дадуть ся ужити до всего. — 3) Всяку ярину найліпше консервувати в той спосіб, що єї сушить ся. Сушений шпінат, горох, морква і т. п. бувають в зимі такі як би сьвіжі з города, коли їх перед варенем намочити на ніч у воді, щоби єї натягнули. Сушену городнину можна також дуже добре продавати. Купці продають у Львові таку городнину по 6 сотиків за дека. Але до сушеня треба мати зелізну сушарню, котра остаточно не богато коштує, і не вимагає окремо топлива, бо єї можна поставити на т. зв. англійский кухни, на котрій варить ся обід. Більша оплатилась би ще й для садовини. Підручники до робленя консерв суть, але німецкі. — Відповіди на прочі питаня за для браку місця подамо слідуючим разом а тепер просимо Вас о подане своєї докладної адреси, бо маємо особистий інтерес і хочемо віднести ся до Вас листовно.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— Курс перерібки овочів відбуде ся в Надвірній в днях 17, 18, 19 і 24 жовтня с. р. Виклади будуть відбувати ся що дня від 9 до 12 год. рано, а по полудни будуть вправи і демонстрациї. Наука безплатна, буде обнимати: збиранє, переховуванє, висилка овочів; сушенє овочів, робленє паст і повил і т. п. Науку о винах овочевих обняв проф. о. Антін Глодзїньский, звістний у нас знаток робленя вин овочевих. Треба щоби наші селяни з Надвірнянщини старали ся як найчисленнїйше користати з тої науки.

Телеґрами.

Люблянa 10 жовтня. Бувший посол словіньский Шукле заявляє в „Slov. Narod“, що не буде тепер зовсім кандидувати.

Льондон 10 жовтня. До вчера в полудне вибрано 333 кандидатів міністерияльних, 104 лібералів і 71 Ірляндців.

Льондон 10 жовтня. До бюра Райтера доносять з Пекіну: Кн. Чінґ одержав едикт цісарский доносячий єму, що двір цісарский верне до Пекіну, скоро переговори підуть добре. Після вістий з жерел хіньских збирає ся на полудневім всході 50.000 хіньского войска.

Брукселя 10 жовтня. Два лікарі, котрих місто вислало до Ґлесґо в справі розслїдженя джуми, занедужали небезпечно, здаєсь на джуму.

Гонґконґ 10 жовтня. Всї білі войска анґлійскі дістали нараз приказ з незвістної причини, щоби вертали до Гонґконґ.

Надіслане.

— **60.000 Корон** виносить головна виграна льотериї на дохід інвалідів, котра по відтрученю 20% в готівцї буде виплачена. Звертаємо увагу поваж. наших читателів, що тягнене відбуде ся 10 падолиста.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Ловиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).